

Norsk Ornitologisk Forening - Stjørdal lokallag

Aktiviteter, prosjekt, utfordringer

Ornitologisk historie i Stjørdal

- 1973: Stjørdal Feltbiologiske Forening (SFF) (*Natur og Ungdom*)
- 1981: NOF Stjørdal lokallag

Ornitologisk historie i Stjørdal

- 1973: Stjørdal Feltbiologiske Forening (SFF) (*Natur og Ungdom*)
- 1981: NOF Stjørdal lokallag
- 1997: Tildelt Stjørdal kommunes Miljøpris

Ornitologisk historie i Stjørdal

- 1973: Stjørdal Feltbiologiske Forening (SFF) (*Natur og Ungdom*)
- 1981: NOF Stjørdal lokallag
- 1997: Tildelt Stjørdal kommunes Miljøpris
- ✓ Dekningsområde: Stjørdal og Meråker
- ✓ Antall medlemmer 2021: 95
- ✓ E-post til medlemmer (ca 90)
 - + ca 40 ikke-medlemmer
- ✓ Facebook
- ✓ fugleristjordanen.blogspot.com

Aktiviteter, møter

- Årsmøte
- 4-5 medlemsmøter, åpen for alle

Aktiviteter

Aktiviteter

Aktiviteter

Prosjekt: Reirplattinger

Storspove er årets fugl i Norge året 2019. Der er ønskelig at flere tiltak gjøres for å redde flere kyllinger av storspove i kulturlandskapet. Det samme gjelder for arten vipe.

Jostein Bidtnes er styremedlem i NOF Stjørdal lokallag. Han vil gjerne at flere får øynene opp for å ta vare på artene storspove og vipe. Spesielt henvender han seg mot gårdbrukere og bonde. Med noen enkle tiltak kan flere kyllinger reddes.

Storspove er årets fugl

Du har hørt den spille over åkeren med sine trillende lyder. Storspove er en stor vaderart som imponerer med sitt lange nebb. Storspove er kåret til årets fugl 2019 av Norsk Ornitologisk Forening. Lokale fuglefolk ønsker større innsats for å redde arten som sliter med lav ungeproduksjon.

Kjell Arnfinn Aune

Gledelig er det at noen arter blant fuglene øker i antall, som kortnebbgås, trane, kaie, grønnfink, vandrefalk og havørn. Dårligere nytt er det at kjære kjente arter kan stå i fare for å forsvinne. To av artene i kulturlandskapet som nå sliter med for liten ungeproduksjon er storspove og vipe. Styremedlem i den lokale fugleforeninga i Stjørdal, Jostein Bidtnes mener flere tiltak må settes i verk.

- Vi vet at disse to artene storspove og vipe er sterkt knyttet til kulturlandskap og åkrer. Antall hekkende par har gått dramatisk tilbake de siste 20 årene. Det er flere årsaker til tilbakegang, men noen tiltak kan gjøres. En av flere er å rette oppfordring til bonde og gårdbruker. Vi ber de rett og slett om å være vaksom for eventuelle reder som ligger i åkeren utover våren. Da kan stedet merkes med en lengre pinne slik at traktor og sprøyte ikke ødelegger for det hekkende

paret. Innhøsting av gress håper vi entreprenør og bonde utfører fra midten av åker ut mot kantene. Slik unngår vi i større grad at kyllinger drepes i innhøsting og rundballpressa, sier Jostein Bidtnes.

Rapporter om funn av reir til storspove

Den lokale fugleforeninga har egen facebookside. NOF Stjørdal lokallag tar imot tips om hekkende storspove. Reder av vipe er også av interesse.

- Hvilke andre tiltak kan være aktuelle?

- Vi vet at predasjon fra rødvip eller mink er utfordrende og noen steder preker. Uttak av rødvip og mink er derfor ønsket langs og i åkerlandskapet. Ut fra observasjoner som kommer inn vil vi foreta noen tiltak i den grad det er mulig. Uansett er det grunneier og bonde som i stor grad får et naturlig forvalteransvar for disse artene. Det haster med å få flere kyllinger på vingene. Som et lite tips, er det fordelaktig å sette igjen

noen fuktige områder i åkeren. Kyllingene til spove og vipe lever de første dagene gjerne av små flyvende insekter. Vi håper at gårdbrukere ivaretar mangfold som en berikelse for egen eiendom og for alle andre som gjerne vil oppleve årets fugl storspove og vipa med toppen på hodet, avslutter Jostein Bidtnes i NOF Stjørdal lokallag.

Alle kan se hvem som er med i gruppen, og hva de publiserer.

HJELP VIPA OG STORSPOVEN!

Vipa er en kjent og kjær fugl som varsler vår og sommer. Dessverre er det registrert en stor tilbakegang for vipa over hele landet. Mange steder så mye som 80% de siste 15-20 årene.

En annen fugl som hekker i jordbruksland er storspoven. Også den er det blitt mye mindre av. Både vipa og storspoven står på Rødlista over truede arter: vipa som Nær Truet (EN), og storspoven som Sårbar (VU).

I år har vi spesielt fokus på storspoven, fordi den er valgt til Årets Fugl av Norsk Ornitologisk Forening (NOF). Dette gjøres for å finne ut mer om artens status i Norge. Hvis dere har storspover på eiendommen, enten spillende par eller funnet reir, vil vi gjerne få beskjed om det, slik at vi kan finne ut hvor mange som hekker i Stjørdal. Håper så mange som mulig tar seg tid til sjekke åker og eng på sine eiendommer.

Hvis du trenger hjelp til å finne ut om du har vipa eller storspove hekkende på dine åkrer, ta kontakt, så vil vi sende ut folk med kikkert og teleskop for å hjelpe med leite.

Hva kan du som grunneier gjøre?

- Merk reiret med en tynn pinne (som ikke er egnet som sitteplass for skjære og kråke) et par meter fra reiret, slik at en ikke uforvarende kjører over reiret når man arbeider med jorden.
- Dekk reiret med en bøtte eller plast når man (bare for en kort stund) når man sprer møkk.
- Reiret kan flyttes noen få meter ved å ta en spade under hele reiret når man skal pløye eller lignende. Legg det tilbake.

På forhånd takk for din hjelp til å redde vipa og storspoven!

Hilsen fra NOF – Stjørdal

Storspove med stor unge i åkerlandet, slik vi ønsker å oppleve dem. Alle foto: Per Inge Værnesbranden

Kontakt NOF Stjørdal:
E-post: stjordal@birdlife.no
Tlf/SMS: 926 26 016

Vipe – fagkveld på Skatval

Vipe – fagkveld på Skatval

Vipedisk

Jo Anders Auran ved ett av de vipereirene han fant forleden dag i en kornåker på Skatval. Reirene ble merket med ei stikke like ved, til hjelp for bonden.
Begge foto: Einar Huges

Tar smart grep for å hjelpe fugleart som er kritisk truet

Vipa har vært en av karakterartene i kulturlandskapet. Nå er bestanden kritisk trua. Det ønsker Miljødirektoratet å gjøre noe med, i samarbeid med landbruket og lokale fugleforeninger.

SKATVAL EINAR HUGES

Bladet ble med da seniorrådgiver Jo Anders Auran i Miljødirektoratet selv forleden dag var ute for å finne to vipereir ved Røkke på Skatval.

Fant to reir i åkeren

- Vi fikk inn ei melding om at det hadde vært to rugende vipere på dette jordet for et par dager siden. I og med at jeg selv er bosatt på Skatval, tok jeg på meg jobben med å finne de to reirene og merke dem med noen gamle brøytestikker, forteller Jo Anders.

Fra bilen kunne vi i kikertene se de to vipene ligge

å rugge på eggene i hvert sitt reir. For å ikke å forstyrre unødig, gikk vi kjøpt ut på åkeren, fant de to reirene og satte ned ei stikke ved hver av dem, før vi igjen trakk oss tilbake.

- Vi har tro på merking av vipereirene. Da vil bonden lettere kunne oppdage dem når han kommer kjørende med traktoren. På forhånd smakkot jeg med den aktuelle grunnekeren. Han ga uttrykk for at dette ville bli god hjelp for han. Om kort tid skal han ut på den mypeira kornåkeren og spøyte. Stikkene vil kunne gjøre det mulig å unngå ødeleggelse av vipereirene, forteller Jo Anders.

Kraftig tilbakegang

Bestanden av vipa har gått kraftig tilbake de siste årene, ikke bare i Norge men over hele Europa. Bestanden er nå nede på et ekstremt lavt nivå, og arten regnes derfor som kritisk trua.

Antall vipere i Norge har gått tilbake med 75 prosent, mens deler av landet opplever en tilbakegang på hele 90 prosent i forhold til

Vipa legger fire egg i et enkelt reir på bakken, som her midt i den mypeira kornåkeren.

for noen år siden. Noe av dette kan skyldes omlegging av jordbruket, med blant annet større og mer effektive maskiner og redskap.

I Stjørdal har den lokale fugleforeninga NOF Stjørdal engasjert seg de siste par årene. Ikke bare vipa sitter. Det gjør også både slenspoven og sanglerka, to andre arter som er knyttet til åker og eng.

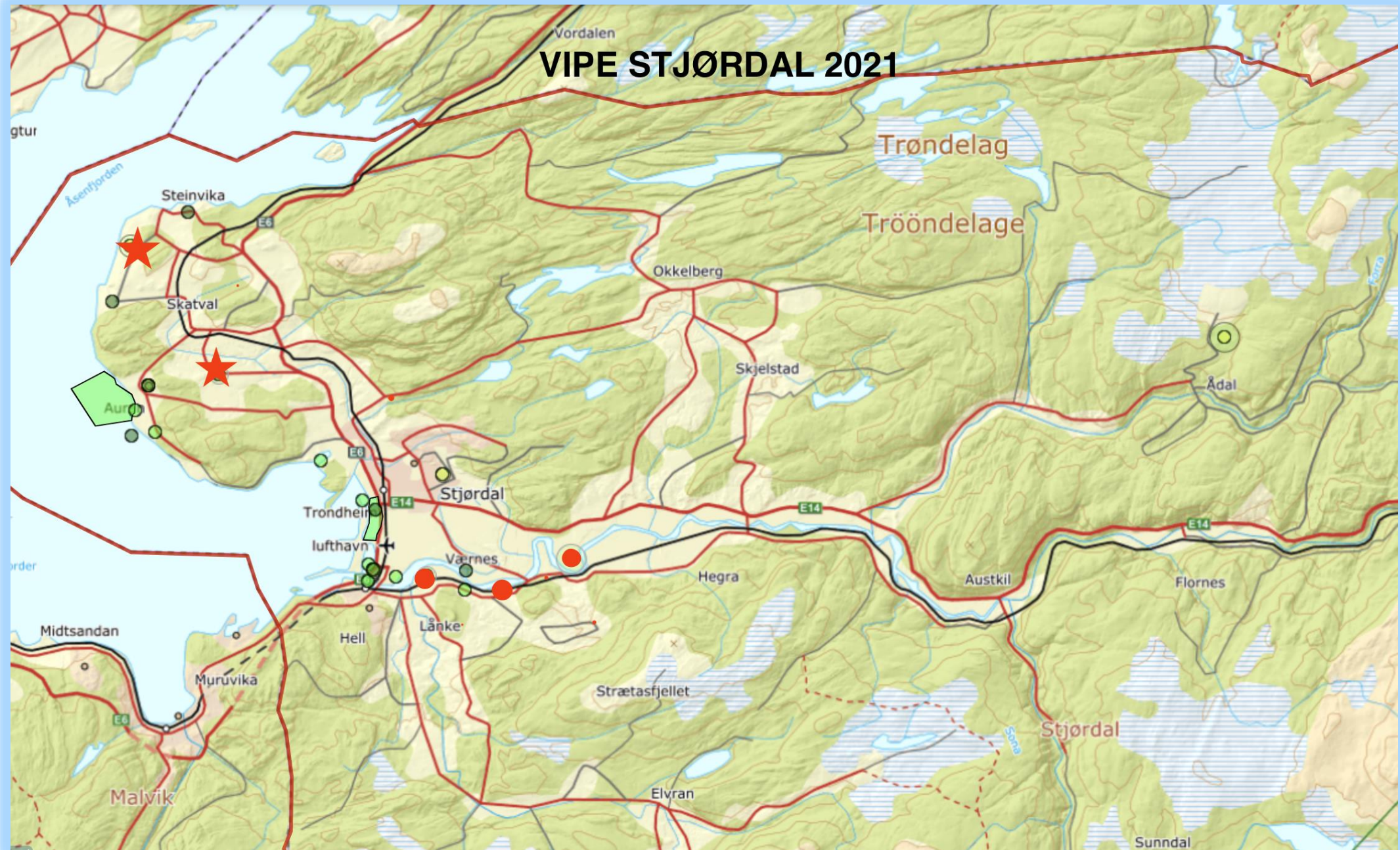
Godt samarbeid

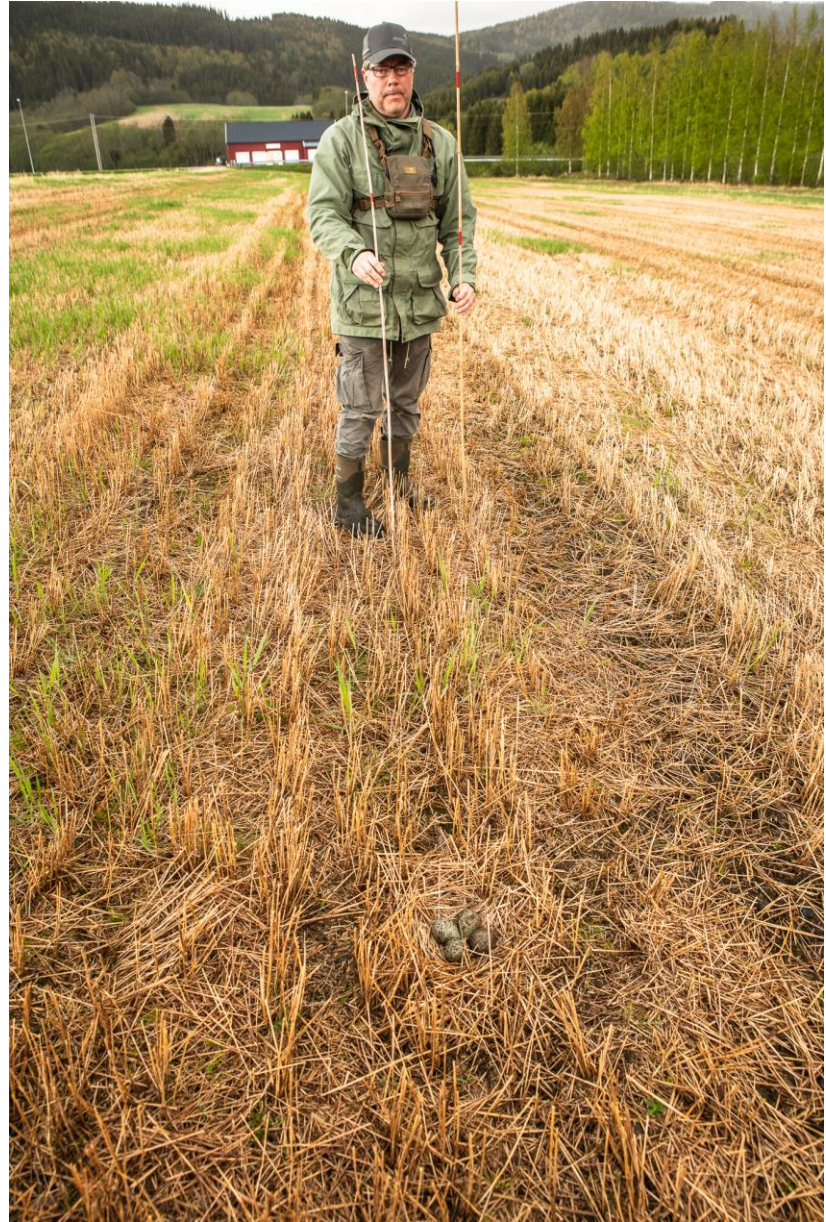
- Vi har et godt samarbeid både med kommunen og flere grunneiere om merk-

ing av vipereir. Så langt i år har vi fått inn rapporter om til sammen sju vipereir, alle fra Skatval. Da rykket vi ut og merket reirene, forteller Jostein Bidnes i NOF Stjørdal.

Kommunen har også gått til innkjøp av tre vipedisker. Disse kan legges over vipereirene når åkeren skal gjødsles. Grunneiere kan låne disse ved å henvende seg til den lokale fugleforeninga.

VIPE STJØRDAL 2021

STORSPOVE STJØRDAL 2021

Ringmerking – Sandfærhus OS

Ringmerking – Sandfærhus OS

Ringmerking – Sandfærhus OS

Ringmerking – Sandfærhus OS

Fuglekasser, foringsplass

Prestegårdshagen, Værnes kirke

Monsberga foringsplass

Utfordringer

- ✓ Stjørdal kommune er i sterk vekst: 24.210 innbyggere (2020)
- ✓ Trafikknutepunkt:
 - Trondheim lufthavn, Værnes
 - E6/E14/Fv 705
 - Nordlandsbanen/Meråkerbanen

Utfordringer

- ✓ Stjørdal kommune er i sterk vekst: 24.210 innbyggere (2020)
- ✓ Trafikknutepunkt:
 - Trondheim lufthavn, Værnes
 - E6/E14/Fv 705
 - Nordlandsbanen/Meråkerbanen
- Våtmarksområder i Stjørdalsfjorden sterkt redusert siden 1960. Sterkt press på gjenværende rester: Utfyllinger, veibygging, båtbrygger m.m.

1955

2015

«Lecadammen» - Sutterøleiret

«Lecadammen» - Sutterøleiret

«Lecadammen» - Sutterøleiret

22 | s.n.no Onsdag 5. juni 2019 STJØRDALS-NYTT

Dammen ved gamle Leca på Sutterøy skaper interesse fra fuglekjellere. Lærer Eldar Eiksund ved Fagerhaug kristne skole synes hans elever fortjener å få oppleve dyre- og fuglelivet uten plast og forurengning på Sutterøy. I tillegg med flere ønsker han en oppgradering av dammen. Fra venstre: Oddbjørn Mæhre, Eldar Eiksund, Per Inge Værnesbranden, Jostein Bidnes og fra Miljøpartiet De Grønne Gunnar Uglem.

Den verdifulle dammen

En dam med rikt liv i vannmassene og sjeldne fugler skaper økt interesse for bevaring. Den såkalte Lecadammen nord

ne på gården hos Magnus Bremseth ved Holmen nord på Sutterøy. Etter at beifing opphørte, har kantvegetasjonen vokst. Dammen er fortsatt intakt og har tidvis store vannspeil

viser større interesse for å vedlikeholde og restaurere den «senestemere» dammen. Han får støtte av lokalagets leder Per Inge Værnesbranden, som i flere år har fulgt utviklingen i

8 ● NYHETER Torsdag 27. juni 2019 BLADET

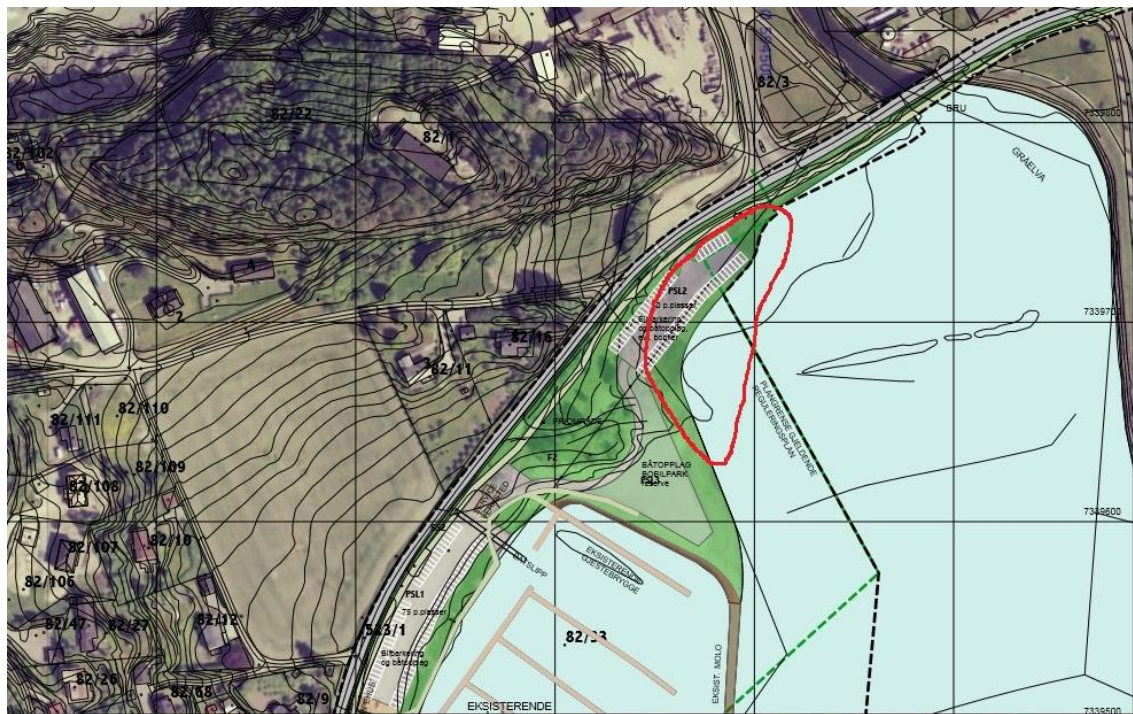
Planpolitikerne på befaring ved Lecadammen på Sutterøy onsdag. Kommunens arealsjef Geir Aspenes orienterte politikere. Foto: Jan Erik Sundøy

● Avslo inngrep på Sutterøy

Vil ikke fylle våtmark med stein

det synes å ha et oppsiktvek-

Gråelvosen, Halsøen

(C) Per

(C) Per Inge Værnesbranden

• Har sendt protest til Stjørdal kommune

Frykter bobilcamp vil skade fuglelivet

Morten Harper fra Naturvernforbundet i Stjørdal og Per Inge Værnesbranden fra Norsk Ornitologisk forening ved munningen av Græelva. Småbåthavna og området som planlegges som campingplass for bobiler i bakgrunnen. Foto: Jan Erik Sundøy

De frykter bobilcamp ved småbåthavna vil skade fuglelivet i strandsonen.

SUTTERØY
JAN ERIK SUNDØY

Morten Harper i Naturvernforbundet og Per Inge Værnesbranden i Norsk Ornitologisk Forening tar nå opp planene om bobilcamp med Stjørdal kommune.

Under press

Tidligere i vår registrerte vi at det ble foretatt grunnboring ute i fjæra ved utløpet av Græelva. En telefon til kommunen opplyste at det ble gjort i forbindelse med etablering av bobilparkering ved småbåthavna, sier Morten Har-

per. Per Inge Værnesbranden peker på at campingplassen blir plassert ved strandsonen helt i nærheten av våtmarksområdet ved utløpet av Græelva.

Han peker på at våtmarker og annen typenatur er under press mange steder. Og for mange fuglearter er det rapportert om negativ bestandsutvikling, både nasjonalt og internasjonalt.

– Det er denne bit-for-bit poli-

tiken som skjer mange plasser, som gradvis forringer naturkvalitetene og som totalt sett har en negativ innvirkning, mener Morten Harper.

Planen som kommunestyret i Stjørdal behandlet, peker på at hele området fra Microplast på Tangen til Småbåthavna må utvikles som en naturpark.

Hele våtmarksområdet med den gamle betegnelsen «svaberget» og sandbanker i området er ifølge planen sårbare verdier og må sikres.

Et brev Naturvernforbundet og Ornitologisk Forening har sendt til Stjørdal kommune, peker de på at i Trøndelag har nedbygging av fuglerike fjærområder vært aktuelle tema som har skapt medieomtale det siste året. Dette gjelder utfylling av arealer som er større enn ved Græelva, men omhandler samme tema: Ødeleggelse av viktige fugleområder.

Både Morten Harper og Per Inge Værnesbranden presiserer at de ikke spesielt er imot campingplass for bobiler. De mener at campingplassen ikke må legges tett inntil det sårbare våtmarksområdet.

Harper og Værnesbranden mener steinfyllinga må dekkles til med jord eller oppgravd masse slik at fyllinga ikke blir opplevd som en steinrøtten. De ønsker også at det blir bygget en jordvoll som skjermer mot trafikk og forstyrrelser. Vollen må gjerne beplantes med trær og busker som er naturlige på stedet.

Foreslår tiltak

De foreslår flere konkrete tiltak: Strandvegetasjonen som blir in-

nenfor det planlagte fyllingsområdet, må flyttes på utsida for å gjenstille likende forhold som dagens. Både Naturvernforbundet og Ornitologisk Forening peker på at dette ble gjort da nye E6 ble bygget i Halsøen. Men for området ved småbåthavna er ikke dette vurdert i det hele tatt.

Harper og Værnesbranden mener steinfyllinga må dekkles til med jord eller oppgravd masse slik at fyllinga ikke blir opplevd som en steinrøtten. De ønsker også at det blir bygget en jordvoll som skjermer mot trafikk og forstyrrelser. Vollen må gjerne beplantes med trær og busker som er naturlige på stedet.

jan.erik@bladet.no
905 86 311

Fugl vs flyplass

Naturmangfoldplan Stjørdal

Innspill fra NOF Stjørdal, Naturvernforbundet og
Forum for Natur og friluftsliv

- Høyt prioriterte tiltak:
- ✓ Åpne og restaurere bekker, bl.a. Fosslibekken (terskler og dammer).
- ✓ Restaurere og nydanne gruntvannsområder i og inntil deltaet til Stjørdalselva
- ✓ Ta vare på Halsøen(Gråelvosen/Langøra, som er svært viktige for fugl og stor elvebreddedderkopp
- ✓ Bekjempelse av uønskede fremmede arter

